

ST·OLAV

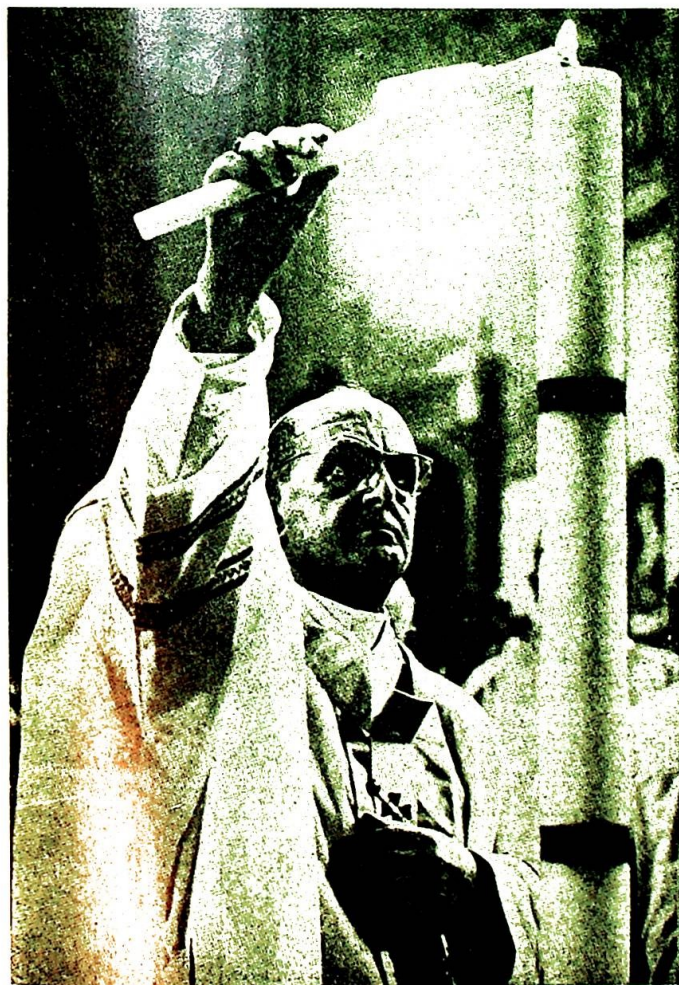
K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 15

84. ÅRGANG

19. AUGUST

1972

«FORSIDEBILDET» SIDE 228

ST. OLAV OG DE 33

SIDE 234

ALTERKORS PÅ PRØVE

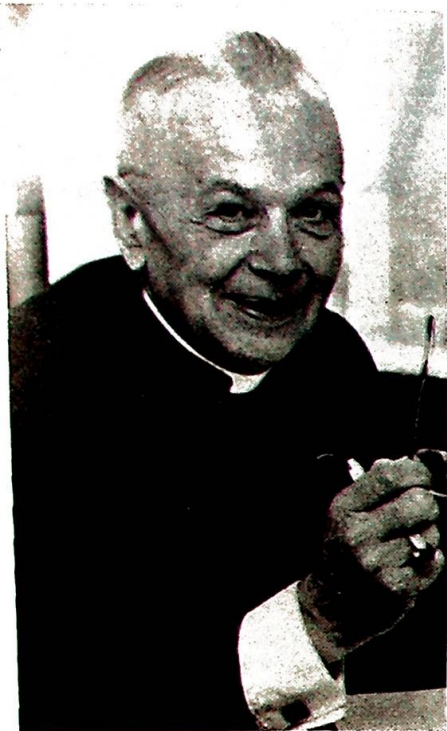
SIDE 226

BRASILS «FESTKAPPE»

SIDE 230

KLOVNENS IDENTITETSPROBLEM

SIDE 233

Ny kirke bygges i Trondheim

St. Olav kirke i Trondheim er revet og arbeidet på den nye kirke er i full gang. Man håper at den og en prestegård skal stå ferdig i 1973.

Ikke så rart at biskop Johannes Rüh (se bildet) smiler fornøyd — det har vært en lang ventetid på dette for Vikariatet.

Senere i høst bringer vi stoff og bilder om dette.

RED.

Redaksjonen

Redaktøren vil være borte i annen halvdel av august. Under hans fravær redigeres neste nummer av bladet, nr. 16, av pater Rieber-Mohn.

STØTT
ST. OLAV

GI ET
GAVE-
ABONNEMENT!

REDAKSJONELT:

„FRED ER

Fem måneder før den kommende, tradisjonelle Verdensfredsdag, har pave Paul latt offentliggjøre teksten i sitt budskap, et dokument som har tittelen FRED ER MULIG. Tydeligvis er det nødvendigheten av at Kirken igjen taler fornuftens sak i Vietnam og Midt-Østen samt behovet for å styrke og intensifisere det direkte fredsarbeide i de lokale kirker som har fått paven til å gjøre noe slikt — det er ingen tid å miste lenger.

Likevel er budskapet ikke noen dyster dommedagspreken. Paul VI fremhever at nye menn, nye strukturer, ny teknikk og organisasjon kan gjøre det mulig å skape fred i verden. Siden den annen verdenskrig sluttet i 1945 har det forekommet 50 åpne konflikter. Men samtidig er mer enn 200 forhindret, det har vært og er mulig å arbeide aktivt for fredens sak.

«Fred er like mulig som krig, hvis man gir de som arbeider for fred de samme muligheter og hjelpemidler» som motparten, sier han.

Men viktige ting trenges, freden kan ikke improviseres. Den krever studier, organisasjon og teknikk. Akkurat som krig krever teknikk og teknikere, kreves det samme i fredsarbeidet. Ja, i enda større grad. Samtidig trenger fredsarbeiderne åndelig støtte. De nye menn som fredsarbeidet har behov for er ikke nødvendigvis menn som skal erstatte verdens nåværende ledere. Men det må være mennesker som er formet for sin oppgave, forberedt, trent, kompetente og entusiastiske.

Fred er mulig fordi mennesker ønsker fred, fortsetter paven. Og de ønsker fred fordi de trenger fred. En

ALTERKORS PÅ

I den nye katolske kirken i Esbjerg på Jylland henger et alterkors på prøve.

Usikkerheten i menigheten når det gjelder denne viktige del av utsmykningen er faktisk til å ta og føle på. Det oppdaget jeg snart ved et besøk i den enkle vakre kirken i sommer.

Og de vanskeligheter byens katolikker stilles til ansikt med har visst noe å lære oss andre:

De fleste i menigheten er vel egentlig tilfreds med at de gamle og ærlig talt uhyggelig grimme Jesu Hjertestatuer o.l. forsvant med det gamle kirkehus. Den nye kirken er et gudshus for vår tids mennesker, oppført av betong, sement, ubehandlede furu og litt jern og glass.

Kunstnerens fremstilling av den korsfestede i støpejern passer på den måten fint. Det er ikke et søtt, blidt og sentimentalt bilde.

Så langt, så godt.

Det er naturlig og bra at vi i denne tiden efter Konsilet også leter etter nye kunstneriske uttrykksformer for vår tro. Det betyr ikke at vi håner eller forkaster fortidens kanskje mer fredlige og imponerende tegn. Det

betyr bare at vi vedkjenner oss hvor nødvendig det har vært med en oppryddning.

Men samtidig må vi — som i Esbjergmenighetens prøvehalvår — påta oss et ansvar som følger med en egen vurdering av de nye former.

Og jeg har på følelsen av at en del av usikkerheten i Esbjerg simpelthen skyldes en usikkerhet over moderne kunst i sin almindelighet. Her er et

MULIG

borgerkrig, indre strid, ja, selv en langvarig arbeidskamp øker i tifold behovet for sikkerhet, enhet, harmoni og solidaritet i samfunnet.

Mgr. Gremillion, sekretær i Kom-misjonen for Rettferdighet og Fred sa nylig på pressekonferanse i Rom at pavens analyse av situasjonen hvilte på hans oppfatning at freden hverken er uunngåelig eller automa-tisk. Den er ikke blind, man kan ikke diktere en fred, freden er en ting Gud har gitt det frie menneske. Og derfor avhenger fredens sak idag av men-neskene. Fred er ikke en drøm, men en plikt, og alle våre krefter må settes inn på å gjøre denne fred mulig.

Fem måneder før dagen... Det haster for pavens som føler tyngden av sitt ansvar og det haster for oss andre. Å.R.

PRØVE

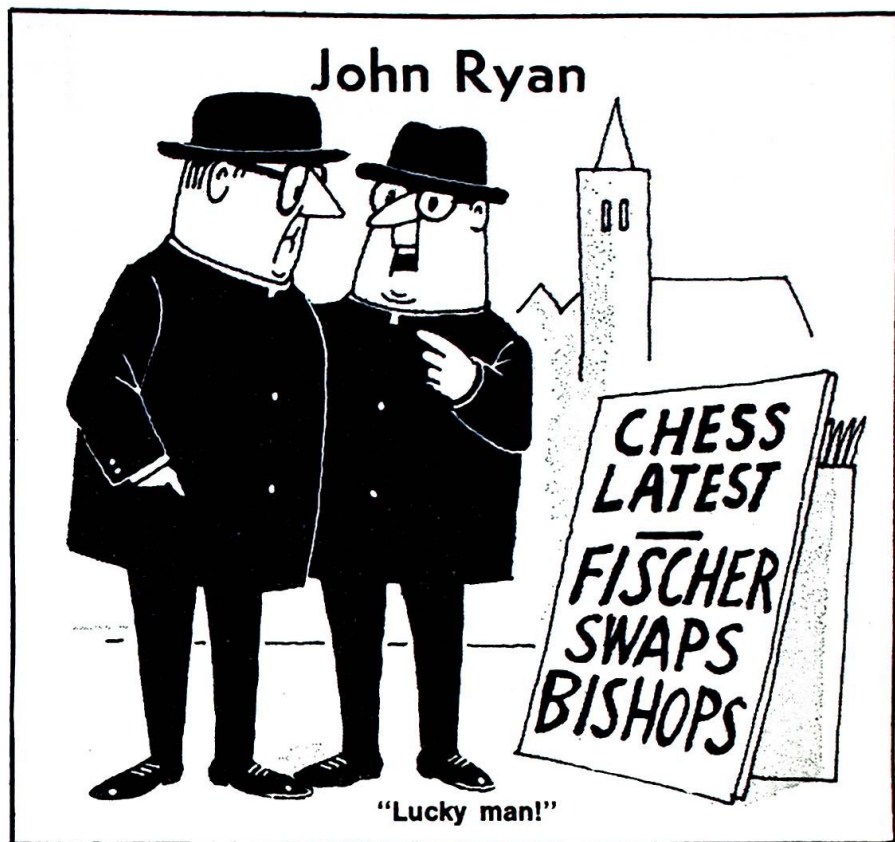
alterkors, lavet av en dansk kunstner og trosfelle (Nis Schmidt) — kan man forsvare å kritisere hans ærlige arbeide? Det er som å stille spørsmålsmålstegn ved hans tro.

Jeg tror man kan og skal øve kritikk. Og jeg tror i parentes at kunstnere egentlig regner med en ganske hård behandling.

Kirken må ikke nå venne nye gene-rasjoner av katolikker til å stole blindt på ekspert-uttalelser og kunstråd og slike fine ting. I en prøvetid skal man også lytte til den stakkars menig-manns tanker. Nå kan man straks si at denne menigmann aldri har hatt særlig forstående for kunst, det er så. Men utsmykningen av en kirke er noe spesielt, ikke bare ekspertene og skjønnerne må få bestemme.

Efter slike bemerkninger drister jeg meg nå til å fortelle om mitt per-sonlige inntrykk av kunstverket. Fullt klar over at tiden kanskje ville ha mildnet meg hvis jeg hadde kun-net være lenger i Esbjerg.

Det høytidlige alterkors fikk meg med en gang til å tenke på en sprelle-mann, av den sorten vi lekte med som unger. Altså på noe komisk.

To av Kirkens menn leser en avisplakat med siste nytt fra kampen om verdensmesterskapet i sjakk på Island. FISCHER SWAPS BISHOPS. Meningen for inn-viede er at Fischer har foretatt et løperbytte. Men det kan også tas mer bokstavelig som at en biskop er skiftet ut. I hvert fall sier den ene av de ærverdige til den andre med et sukk: «Heldig fyr».

Det sjokkerte meg ikke. Eller skremte meg.

Men jeg klarte ikke å se kunst-verket som et bilde på den lidende og den oppstandne Kristus. Des-sverre.

Å. R.

P. S.

Jeg har nå kanskje gjort som kunstneren og også sognepresten der nede har advart mot flere ganger: kan hende jeg har kommet med en forhastet uttalelse. La oss høre kunstnerens egen redegjørelse for sitt arbeide:

Jeg har lavet et alterkors til jeres kirke. Så skulle egentlig mit arbeide være gjort — mit bidrag være givet.

Men: da mit arbeide måske er anderledes, end de fleste ønsker det kan det virke stødende og provokerende på nogle af jer og blokere for det, det skulle give. Derfor vil jeg forsøge at give en forklaring på, hvad jeg har villet sige med det — for det er ikke første gang, jeg som kristen (og kato-

lik) prøver at udtrykke de udsigelige ting, vi tror på.

Det første, man må tage hensyn til, når man skal lave et arbejde af den art, er det rum, hvori kunstværket skal være — dets miljø.

Nu har jeg altid syntes, at Esbjergs nye kirke er noget af det smukkeste og reneste, man kan tenke sig. Jeg kan godt bede i den. Den er stram i stil. Den er hvid — lys og enkel — og den er fremstillet af materialer, mange ville kalde »tarvelige«: beton — cement - gasbeton, ubehandlet fyrretræ og lidt jern og glas. Mere evangelisk fattigt og strengt kan det vel næppe blive. Derfor har jeg valgt et lige så »tarveligt« stof til mit arbejde: støbejern. Det er ikke »fint«. det er ikke belastet på den måde, at det skal give sig ud for mere, end det er — altså: det er ærligt og jævnt; men samtidig er det et vægtigt stof, der egner sig til kraftige og stærke ting; det er ikke »sødt« og blidt og sentimentalt!

Dette kan også være afgørende for stilen i arbeidet: den kraftige, lidt voldsomme og usentimentale model-lering. — Altså: Rummet, materialet

(Forts. neste side)

Alterkors . . .

(Forts. fra forrige s.)

og min stil fandt sammen og blev til dette alterkors.

Det var det første kompleks af problemer på vejen til løsningen af opgaven.

Det næste var at »meditere« sig ind til, hvad korset skulle udtrykke. »Det giver da sig selv,« vil I sige: »Korsfæstelsen selvfølgelig!« Ja, er det nu så selvfølgelig?

Er det den korsfæstede, vi tilbeder og fejrer ved alterbordet?

Er det ikke også den opstandne — Frelseren, der »sitter ved Faderens højre«?

Altså skulle både langfredag og påskesøndag være med i dette tegn, dette symbol.

Hvordan kune jeg løse det?

Svaret hænger nu i jeres kirke. Jeg har tænkt meget og arbejdet længe med dette. Jeg beder jer: Lad det få tid til å virke i jeres tankeliv og sind.

Det er let, i løbet af to sekunder at affærdige det, men så vil det ikke åbne sig for jer og give jer det igen, der er lagt i det - ja, måske mere, end jeg selv ved. Jeg er jo også kun et redskab.

Det vil være let at sige: »Jeg kan da ikke bede over for den tingest der. Den ligner jo ikke — den har jo intet ansigt osv. Jeg kan ikke kende det billede, jeg har af Kristus.«

Nej, det kan du måske ikke. Men det kune disciplene heller ikke.

Tænk på, da han stod i haven påskemorgen og blev taget for have- manden. Eller tænk på Emmaus — først, da han brød brødet, så de Ham. Deri skal vi kende ham. I brødets brydelse. Den opstandne er lys. Han har ikke det »ansigt«, vi venter - derfor er det intet ansigt på min figur. Jeg prøvede, ikke at lave et genrebillede, der skulle gengive et bestemt øjeblik, en bestemt situation af Jesu liv men et symbol, der rummede mere — et tegn (stærkt og barskt i sin form), der usentimentalt og strengt kunne give mere til vort religiøse tankeliv og vor tro end et følelsesmæssigt mere rørende billede.

Derfor synes jeg, det er sandt. Og sanhed er altid smuk, men ikke altid på den måde, vi venter det. Giv det tid. Lær det først at kende. Så kan du dømme det retferdigt. Det har du ret til — og kunstværket krav på.

Men husk: Jeres kirke er stærk og ren. Det, der skal være i den, skal også være stærkt og rent — som vor tro.

FORSIDE-

I «gamle dager» kjente vi den latinske betegnelsen på en pave, han er servus servorum Dei. I dag sier vi på godt norsk: Guds tjeneres tjener. Forsidebildet på dagens nummer av ST. OLAV gjør nettopp dette ganske tydelig: pave Paul VI tenner et kirkelys, det som vanligvis er ministrantenes oppgave.

Selve lyset har også en dypere mening her, som en flamme av tro og kjærlighet skal og må Guds kjærlighet forvandle denne verden.

I et radioprogram i sommer fra Rom brukte paven nettopp et slikt bilde mens han snakket om de ni første år av sitt pontifikat. Veldige arbeidsoppgaver ligger på hans bord, den spinkle flammen gir retningen. Paven har vært og er (som en kollega nylig skrev) et motsigelsens tegn. Mange elsker ham, andre kritiserer ham. Neppe noen pave i nyere tid har møtt så mye kritikk som Paul VI. Alle roser hans innsats og fremskrittvennlige politikk på det sosiale plan, mens hans moralske og teologiske tanker er tunge å godta for mange.

Selve hans stilling i Kirken blir kritisert og angrepet. Og, som også andre har påpekt, har det akkurat her skjedd et besynderlig rollebytte. Mens det tidligere var protestantene som angrep paven er det nå ikke så få katolikker som setter spørsmålsteget ved hans spesielle stilling. Man er ofte ukjærlige og uforstående i kritikken, noe som svekker disse menneskers argumenter. Det er som når de samme grupper snakker foraktelig om Vatikanet og «de gamle, konservative italienerne». De avslører da at de selv ikke har forstått at det under nettopp Paul VI har foregått en ganske imponerende internasjonalisering og fornyelse av det gamle administrasjonsapparat.

Det annet Vatikankonsil minnet oss om at et hvert embede i Kirken først og fremst har en tjenende funksjon. Og jo høyere stilling et menneske får i den samme Kirke, desto større tjenersinn må vedkommende utvise. Og akkurat paven er, som bispekollegiets første mann, under denne lov, han er Guds tjeneres tjener.

Patriarken av Konstantinopel, Athenagoras I, døde den 7. juli, 86 år gammel. Bildet viser Athenagoras under ett av hans møter med pave Paul.

Ordensdrakten

Vi vet at noen katolikkers kritikk og ofte fiendtlig holdning nesten «tar motet» fra ham. Paul VI har selv brukt uttrykket. Han skal stå for gjennomføringen og virkeliggjørelsen av det siste Konsils beslutninger og idéer i den katolske kirke, han skal uten opphør virke for større sosial rettferdighet, for fredens sak og for de kristnes enhet. Til alt dette, til å holde flammen brennende, trenger han samarbeide og bønn fra oss alle.

RED.

Fraskilte

i

Kirken

Flere amerikanske bispedømmer har nå formelt gitt katolikker som har giftet seg igjen etter en skilsmisse anledning til å motta sakramentene. Det siste tilfellet, som omtales den 21. juli i katolsk presse, er Baton Rouge, Louisiana. Biskop Tracy meddelte sin beslutning i et hyrdebrev som ble lest opp i alle bispedømmets kirker i sommer.

I hyrdebrevet sier biskopen bl. a.:

— Kirken har et pastoralt ansvar når det gjelder å læge og tilgi, etter Kristi eksempel. Det betyr ikke at Kirken bifaller skilsmisse og gjengifte eller at den har gitt opp sin faste tro på den hellige betydning av ekteskapets løfter og det ekteskapelige samliv.

Den katolske ukeavisen i Baton Rouge, Catholic Commentator, skriver:

— Den lokale kirke vil gjennom den beslutning som er tatt offisielt anerkjenne muligheten for god tro og samvittighet hos en katolikk som er fraskilt og senere knyttet til et annet menneske i et varig og stabilt annet ekteskap.

NESTE NR.

av bladet foreligger datert den
2. september.

RED.

Herr redaktør.

St. Olav's lesere er oppfordret til å si sin mening om hvorvidt søstrene skal fortsette å bære ordensdrakt, eller om de skal begynne å kle seg som alle oss andre.

Var vi ikke oppfordret til å uttale oss, ville det være en utekkelighet å gjøre det — vi som står utenfor ordenssamfunnene bør vel ikke — ut fra vår lille mening om saken — med våre ønsker pålegge andre mennesker noe som de kanskje selv helst ville slippe for.

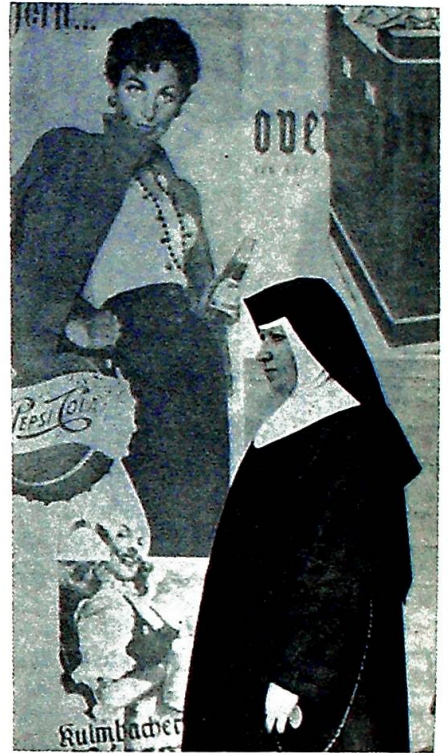
Nå er det øyensynlig slik at det er delte meninger også blandt dem som dette spørsmålet er mest aktuelt for, det ser ikke ut til å følge generasjonene, noen er til og med imot de små forandringer som hittil er gjort.

Men vi er blitt oppfordret til å uttale oss, og da vil jeg gjerne også få ytre noe. I motsetning til den innsenderen som skriver at hun ikke våger nærme seg en søster i drakt, ser jeg nettopp drakten som et tegn på at jeg kan søke kontakt, hvis jeg skulle ha behov for det. En ordenssøster, eller for den saks skyld en prest i mundur, gir en god følelse av fellesskap, trygghet og solidaritet. Og, hvordan skule man vite at det er en søster eller prest man ser, hvis de var kledd som alle oss?

Jeg har én gang benyttet meg av den mulighet for kontakt som drakten gir. Jeg gikk i Oslo sentrum, hadde en god dag, var glad for Kirken, og oppfylt av «kirketanker». Denslags tanker er det ikke godt å bli forstått med av hvem som helst, nå tildags. Da kommer det en ordenssøster gående mot meg — hun var som sendt fra himmelen! Jeg måtte bort og hilse på henne (hadde aldri sett henne for mine øyne før), sa at jeg hadde samme tro som henne, og hadde så lyst til å snakke litt. Først så hun virkelig «himmelfallen» ut, men så lyste hun opp; og jeg vet ikke hvor mange ganger hun i samtalens løp takket for at jeg hadde snakket til henne. Da vi gikk fra hverandre, var hun øyensynlig oppmuntret, og jeg hadde fått utøst meg.

Mitt lille ønske er at søstrene må beholde drakten.

MARIT HAGEN

Katolsk årbok

Antall katolikker i hele verden har økt fra 526.5 millioner i 1969 til 533.6 millioner i 1971. Samtidig har det blitt færre prester: tallet har gått ned i samme tidsperiode fra 351 709 til 347 481. Det var 3 500 nyviede prester i 1971 mot 4 032 i 1969. Disse tall finnes i årboken «Den Hellige Stols virksomhet i 1971.»

Årboken regner som de viktigste hendelser forrige år kardinal Mindszents oppbrudd fra Ungarn etter 15 års eksil i den amerikanske ambassade i Budapest, Bispesynoden i Rom i oktober og saligkåringen av fransiskanerpater Maximilian Kolbe.

I en annen årbok, Anuario pontificio 1972, oppgis det at det idag er 3 268 biskoper i verden. 2 108 av disse leder egne bispedømmer.

Biskopene mot

AV AGE RØNNING

I over tre år nå har konflikten mellom Kirke og Stat vært et karakteristisk trekk ved det brasilianske samfunn. Alt i februar 1969 protesterte en gruppe av landets biskoper mot de unormale forhold som var skapt i landet på grunn av myndighetenes krisetiltak av desember 68. Tiltak som, ifølge biskopene, «åpnet døren for tvangsinngrep og angrep på elementære rettigheter.» I september samme år gjorde biskopene for første gang oppmerksom på at regjeringen brukte tortur og dødsstraff for å slå ned motstanden i folket. «Den ideologiske konflikt sprer seg til hele samfunnet», skrev biskopene. «Vi beklager de ekstreme handlinger som konflikten skaper til både høyre og venstre, terroristaksjoner, arrestasjoner, tortur i fengslene og henrettelser... Vi mener det er helt nødvendig for Brasil å vende tilbake til normale, lovlige forhold og et liv som svarer til folkets virkelige interesser og håp.»

Tidlig i 1970 sendte dominikanerpater Frei Betto ut følgende appell fra det fengsel han satt arrestert: «Kirken er fangenes eneste håp. Den er den eneste institusjon i Brasil som ikke kontrolleres av militærstaten. Det er Kirkens oppgave å forsvare og fremme menneskenes rettigheter. Timen har kommet, våre biskoper må, før det er for sent, si dette: «Stopp torturen og urettferdigheten som regimet har satt igang.» «Vi bærer bevis for torturen på våre kropper, Kirken må ikke fortie dette. Hvem skal stå frem i denne situasjon hvis ikke Kirken gjør det?»

Brasils episkopat som sådant var i begynnelsen ikke innstilt på å angripe militærregjeringens undertrykkelsesmetoder, metoder som tok sikte på å kontrollere landet. Noen av biskopene viste stort mot og sa åpent at politiet og hæren trampet ned alle de lover som sikret borgernes rettigheter. Men hierarkiet, i helhet, insisterte fremdeles på dialog med myndighetene. De holdt seg til vage generaliteter og snakket om nødvendigheten av en demokratisering av regjeringsmakten. De tok ikke fast holdning mot regimet og dets metoder. Da nyhetene om torturen av politiske fanger nådde utlandet og verdensopinionen ble varslet, hadde mange brasilianske biskoper nærmest frykt for at det hele ville føre til at Brasils gode navn og rykte ville bli skadet. (Vi har her i ST. OLAV de siste to årene flere ganger gjengitt slike rapporter om tortur, bl. a. av Kirkens prester.) Noen av biskopene mente at erkebiskop Helder Camara, som i og utenfor landet talte åpent mot regimet, baktalte og svertet sitt lands anseelse.

En hel serie av hendelser oktober 1970 ble vendepunktet i konflikten. Kardinal Rossi av Sao Paulo, president i Brasils bispekonferanse, klarte å unngå en åpen konflikt med Staten, men betalte for det hele med kompromisser. Han ble sendt for å overta en post i den romerske kurie, og pave Paul selv talte. Under en general-

Church appeal to Amnesty ends Brazil hunger strike

Overskrift i
Catholic Herald i
London.

Erkebiskop Arns i millionbyen Sao Paulo i Brasil har bedt organisasjonen Amnesty International om hjelp i forbindelse med en sultestreik som 36 politiske fanger har ført mot myndighetene i over en måned. Fangene, blant dem tre dominikanere, protesterer mot at et antall av deres medfanger er blitt overført til andre fengsler som kriminelle.

Da de 36 var så svekket at de måtte bringes til et hospital, satte erkebiskopen seg i forbindelse over telefon med den franske avdelingen av Amnesty. Han ba om at Røde Kors måtte undersøke fangenes skjebne og offentliggjøre fakta.

Til tross for dette og henvendelser fra mgr. Lorscheiter, sekretær i den brasilianske bispekonferanse og mange kjente navn nektet regimet å endre holdning.

De streikende anmodet derefter om at Arns skulle få opptre som megler, men erkebiskopen ble nektet adgang til å se dem av landets justisminister.

Det er den andre gangen denne gruppen av fanger går til sultestreik som protest. Forrige gang streiket de mot den dårlige og brutale behandlingen av politiske fanger.

Presserapporter i sommer meldte at streiken var slutt — men de 36 har unektelig igjen fått satt søkelyset på landets militærstyre.

regimet

audiens i Vatikanet den 21. oktober fordømte han klart bruken av tortur: «Tortur — brutale og umenneskelige metoder som politiet bruker for å tvinge tilståelser ut av fanger — må absolutt fordømmes,» sa han.

Fra det øyeblikk virker det som om Brasils biskoper mer helhjertet engasjerer seg i oppgaven med å forsvare mennesker og deres rettigheter mot militærregimet.

Ved begynnelsen av 1972 skrev et par av verdens mest innflytelsesrike aviser at de harde undertrykkelsesmetoder i Brasil i stor grad var stoppet. Den 31. januar offentliggjorde bl.a. New York Times en stor artikkel under overskriften: STADIG FÆRRE BESKYLDNINGER OM TORTUR I BRASIL. Det het i artikkelen at beskyldningene fra politiske fanger om at regimet brukte tortur i fengslene — beskyldninger som ofte hørtes i slutten av 1969, i hele 1970 og langt inn i 71, hadde sunket merkbart de siste tre og fire måneder. Oppmuntrende og håpfulle rapporter av denne sorten har bidratt til at folkemeningen i verden etter hvert har rettet sin oppmerksomhet mot andre land. Modige journalister i Brasil som stadig tok chansen på å si sannheten om myndighetenes overgrep ble fengslet.

Rapporter vi her på ST. OLAVS redaksjon har fått fra forskjellige pålitelige kilder viser imidlertid ganske tydelig at situasjonen i Brasil ikke på noen måte er forandret. Tydeligere enn noen gang før ser vi konflikten mellom Kirke og Stat.

Bildet på denne side over leserbrevet er hentet fra Aftenpostens finansside ved månedsskiftet juli—august.

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

Frigjøringsjubileum samt eksportmønstring i Brasil

I forbindelse med feiringen av 150-års dagen for Brasils frigjøring, holdes det 5.—14. september en stor, nasjonal mønstring i Sao Paulo av landets eksportnæringer. I Anhembi Park er det reist en utstillingshall på 380 000 kv.fot, hvor ca. 500 firmaer

LESERBREV:

En «festkappe»

Herr redaktør.

I september år skal Brasil feire sin 150 års dag som selvstendig nasjon, og regimet er alt i full gang med en storstilet internasjonal PR-kampanje for å skaffe seg en festkappe av respektabilitet — og også for å tiltrekke utenlandsk kapital og industri. Det siste KAN bli en god ting, hvis det også fører til en mer likelig fordeling av rikdommene, men erfaringene fra det såkalte «brasilianske mirakel» gjennom de siste årene tyder ikke godt — de rike blir rikere og de

fattige fattigere i dette verdens største katolske land.

Samtidig med festforberedelsene, og invitasjonen til utenlandske pressefolk, foregår en mer stillferdig, men ikke mindre viktig prosess: den fortsette og stadig mer effektive undertrykkelsen av politiske motstandere, som nå bare har tre alternativer å velge mellom: taushet, flukt eller illegalitet. Den eneste forsvarslinjen som ennå er intakt er Kirken. I de siste månedene har de brasilianske biskoper protestert mer og mer høyllytt mot den fortsatte mishandlingen av politiske fanger, og det holder på å oppstå et spenningsforhold mellom Kirke og stat som kan nå sitt klimaks i en åpen fordømmelse fra Kirkens side, og en formell ekskommunisering av de verste forbryterne i statens tjeneste. For regjeringen i Brasil er derfor Kirken etterhånden blitt en brysom motstander.

Vi nordmenn behøver ikke stå helt maktesløse i denne konflikten. Erkebiskop Helder Camara er stadig Nobelpriskandidat. I mange land blir dene uredde og djerne forkjemperen for frihet og rettssikkerhet betraktet som symbolet på det Brasil som ennå ikke er helt knekket av makthaverne. En fredspris til Helder Camara vil være et verdig svar fra Norges side på det frieri Brasils myndigheter driver overfor europeisk næringsliv, og kanskje den også vil kunne inspirere norske myndigheter og norske industridrivende til å ta opp pinlige emner når det forhandles om investeringer i Brasil. I den engelsktalende verden er Helder Camara godt kjent og respektert — jeg vil oppfordre alle trossfeller til å støtte hans kandidatur til fredsprisen.

PER BANG, LONDON

ST. OLAV

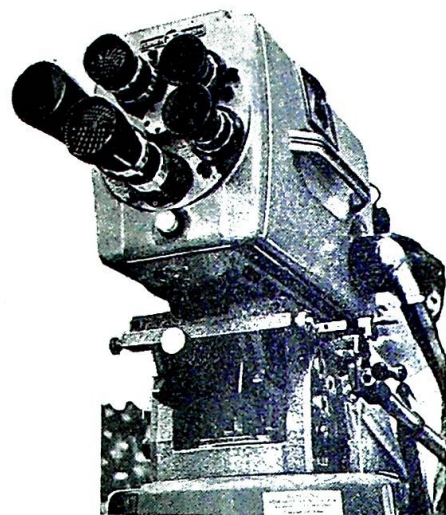
KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 40,— PR. ÅR

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 7244	9.00 9.50 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke,</i> Franciskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—
<i>Grefsen kapell,</i> Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
<i>Lunden kloster,</i> Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07	9.30	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266	9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225		11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35 <i>Veståsen kapell</i>	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214 <i>St. Elisabeth hospital,</i> IIa tlf. 21 670	8.45 19.00 6.15	11.00 —
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehus,</i> Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke,</i> Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604 <i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 50, tlf. 81 050	8.15 6.20	10.30 —
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII) <i>St. Elisabeth Institutt,</i> tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER OG KOMMEN- TARER

Sekretariatet for kristen enhet i Vatikanet har offentliggjort pastorale retningslinjer for å gi Alterets Sakrament til ikke-katolske kristne.

Det heter i disse retningslinjer at kristne fra andre kirkesamfunn i fremtiden i spesielle tilfeller kan gis adgang til Eukaristien i en katolsk kirke når vedkommende har klar forståelse for hva katolsk lære er om dette sakrament og når vedkommende har alvorlig åndelig behov for å motta sakramentet.

Man tenker her på kristne fra andre kirkesamfunn som i lengere tid ikke har kunnet ha kontakt med og hjelp fra sitt eget trosamfunn.

De polske biskoper kommer til å holde fast ved den tradisjonelle munn-kommunion, melder KNA. Hånds-kommunionen som i de siste årene har blitt praksis i en rekke europeiske og ikke-europeiske land blir ikke tillatt i Polen.

Nyheten om dette ble kjent i vest da de polske biskoper anmodet redaktørene av to katolske kirkeblad i Øst-Berlin om å gjøre dette kjent for katolikker i DDR. Foranledningen var øyensynlig de mange tilreisende fra Øst-Tyskland til Polen etter at grensen mellom de to land ble åpnet. De tyske katolikker ber som regel om å få kommunionen i hånden.

Jesuittgeneralen, pater Pedro Arrupe reiste ved månedsskiftet juli—august på en tre uker lang tur til Afrika og Asia. Arrupe skal delta i bl. a. en konferanse av ledende menn fra hele verden i jesuitterordenen i Hongkong, han

skal ha møter med ordenens provinsial i Calcutta og han skal tale under et møte i Biskopkonferansen for Afrika og Madagaskar.

Den nye økumeniske patriark av Konstantinopel heter Demetrios I. Patriarken har fått lykkesøkningstelegram fra kardinal Willebrands, lederen av det romerske enhetssekretariat.

Presidenten for den latin-amerikanske biskopkonferanses legmanns-kommisjon, erkebiskop Argana, Paraguay, understreket i et intervju med Vatikanet Radio den 26. juli betydningen av de katolske legmannsbevegelser og «basisgrupper» i Latin-Amerika. I løpet av siste år, sa biskopen, har det fra de institusjonelle leg-bevegelser sprunget frem tallrike mindre grupper som med troens inspirasjon også har tatt fatt på en rekke sosiale tiltak.

Efter Arganas oppfatning oppsto det nettopp av disse grupperes virksomhet spenninger, på den ene side med hierarkiet, på den andre siden med myndighetene.

Spenningen som bl. a. kommer av at disse legmannsgrupper krever et ene-ansvar for sin innsats, kan bare løses i åpen dialog mellom gruppene og andre, mente han. En slik dialog er allerede i full gang mellom biskopene.

Foreløpig er imidlertid få regjeringer beredt til en slik samtale, sa han. En del regjeringer godtar ikke en slik dialog i det hele tatt «fordi de ikke forstår den fornyelse som har funnet sted i Kirken etter Konsilet og etter de latin-amerikanske biskopers møte i Medellín.»

Requiemmesse for Biskop Smit

Som nevnt i forrige nummer ble det i sommer holdt en requiemmesse i St. Olav Domkirke for avdøde biskop J. O. Smit. Vi gjengir her biskop Grans preken ved denne høytidelighet:

Kjære troende.

Atter engang frembærer vi en requiemmesse for en nylig bortgått biskop som har vært katolsk overhyrde i Norge.

Biskop Jan Olav Smit's tid som «Apostolisk Vikar for Norge og Spitsbergen» ligger riktignok langt tilbake, så langt at bare de som selv er litt oppe i årene har opplevd det. Det er nemlig 44 år siden han nedla sitt embede og opplok sin stilling som Domherre ved Peterskirken i Rom. Han besøkte siden aldri Norge. Til gjengjeld fikk han mange — i årenes løp vel nesten utallige — besøk av norske i sin bolig i Vatikanet. Hans kjærlighet til vårt land var konstant og uten svik, noe som ikke minst kom til uttrykk i hans vedvarende beherskelse av det norske sprog som han talte med forkjærlighet.

Om biskop Smits levned er å si at han var født i Holland den 19. februar 1883. Han ble viet til sekularprest den 15. august 1906 og studerte derefter bibelvitenskap i Rom, hvor han også ervervet den første doktorgrad som ble gitt ved det Pavelige Bibelinstitutt. Vendt tilbake til Holland viet han seg i flere år sjelesorgen før han i 1913 ble bedt om å overta professoratet i teologi ved høyskolen i Rysenburg i erkebispedømmet Utrecht, en stilling som han innehadde inntil Pave Pius XI utnevnte ham til Biskop Fallize's efterfølger. Allerede under sine år som prest og siden som professor hadde Pastor Smit viet misjonsproblematikken stor oppmerksomhet, noe som gjorde at han under sin profesortid ble valgt til generalsekretær for det pavelige hollandske misjons-selskap. Begge disse krevende verv gjorde det uhyre vanskelig for den 39 år gamle prest å rive seg løs fra sitt hjemland for å reise til Norge for godt. Bispevielsen mottok han den 29. juni 1922 i sin fødeby, den gamle bispestad Deventer, av erkebiskopen av Utrecht van de Wetering. Han tok da navnet Olav i tillegg til sitt eget. Hol-

En
kloun

Når dette leses, ligger jeg sannsynligvis flat i en seng på sykehuset — inlagt til et par ukers nevrologiske undersøkelser i forbindelse med dårlig rygg. Trivielt og egentlig ingen grunn til å preke om det her.

Likevel vil jeg gjerne få nevnt det. Jeg regner lesere av denne spalten som gode venner, og jeg er litt oppsatt på at de skal vite hvorfor det ikke er noen Kloun i neste nummer av bladet. Jeg er ganske innbilsk.

Dessuten, når jeg altså har skrytt litt om slike hendelser og bagateller, er det deilig å synes mer synd på seg selv. Være opptatt av seg selv.

Av dette at man skal kles i kommunalt nattøy for eksempel. Man kan få identitetsproblemer av mindre.

Og med det samme vi snakker om identitet: Det hendte for en stund siden. Jeg hadde vært i messe en søndag, den ble lest av en hollandsk pater som var på besøk. Jeg visste at han for mange år siden var sogneprest her i bispedømmet (og en meget avholdt sådan) før han vendte tilbake til Amsterdam.

landske blader inneholdt spaltelange beretninger om denne begivenhet. Det var først den 8. oktober samme år at Biskop Smit kunne innsettes her i dene kirke av Biskop Fallize, som med denne handling også kunne ta avskjed fra sitt 35-årige virke i Norge.

Den nye biskops embedstid ble langt kortere enn noen kunne ha forutsett. Uten forutgående kjennskap til dette land, dets sprog og dets særegne katolske (og for den slags skyld ikke-katolske) problematikk, ble det etterhvert som årene gikk klart at Biskop Smit neppe var i besiddelse av de spesielle forutsetninger som var nødvendige for nettopp denne stilling. Andre tilstøtende omstendigheter gjorde at han i 1928 i overensstemmelse med den Pave som hadde kalt ham til Norge, lot seg kalle til Rom og til den stilling han beklede der til sin død.

I sin avskjedshilsen til Vikariatet skrev Biskop Smit den 18. oktober samme år som følger:

«Høytelskede i Herren. — Fra Rom

Jeg fikk lyst til å hilse på ham. Han hadde reist fra Norge før jeg konverterte, derfor hadde jeg aldri snakket med ham. Jeg gikk inn i sakrestiet efter messen, pateren holdt på å skifte fra liturgisk hvitt til fransiskanerbrunt. Jeg ventet, så smilte jeg det beste jeg kunne og sa mitt navn.

Et øyeblikk var det stille i sakrestiet, mens han liksom analyserte opplysningen. Så lyste han opp, tok min ene hånd, tryket den meget hjertelig og uktbrøt:

— Aha. De er en sønn?

Forvirret ristet jeg på hodet, hvorpå den gode pater en anelse mer tvilende sa:

— Er det da redaktøren?

Det er det jeg mener når jeg snakker om et identitetsproblem. Jeg vet at han flittig har lest ST. OLAV i alle år, også i Holland, men hvordan han har tenkt seg redaksjonen aner jeg ikke. Jeg bare frykter det verste.

Kanskje spaltene tegner et bilde av en mimrende, noe forkalket stab.

Med håpet hvilende på eventuelle sønner og døtre, jeg vet ikke.

Vel, på sykehuset skal jeg gjennom noe av det samme. Nevrologer og røntgenologer og kuratorer og sykegymnasiaster og øyenleger og jeg vet ikke hva skal forsøke å finne ut hva som er bak den kommunale troye.

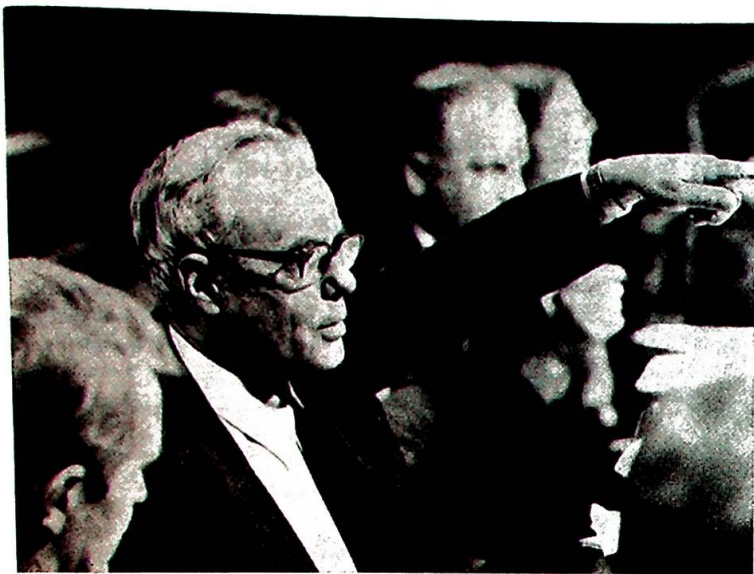
Det er ikke rare greiene antagelig.
p.s. Forhåpentligvis vel møtt igjen medio september i nr. 17 av bladet.

sender jeg eder en hjertelig avskjedshilsen. Den hellige fader har nemlig kalt meg til den evige stad for der i kristenhetens sentrum på særlig måte å yde mine svake krefter i Kirkens tjeneste. — Det var ikke så lett for meg i edelmodig viljeunderkastelse å svare på den hellige faders kall: «meg skjæ efter ditt ord». Ti jeg har stedse vært meget glad i min gjerning som apostolisk vikar hos de norske katolikker, hvis fulle tillit jeg kunne glede meg med. Det har stadig vært for meg en lykkelig og herlig oppgave å kunne arbeide som apostlenes efterfølger hos det norske folk, hvis edle egenskaper jeg i disse seks år riklig har fått anledning til å lære å kjenne og vurdere.

Men den vår alles hellige fader har kalt meg og i ydmyghet og selvfornektelse vil jeg pliktmessig adlyde mine kirkelige foresatte og med vilighet etterkomme pavens ønske.

Så skal jeg da i fremtiden tjene vår kirke i Rom i en annen stilling, den

Forts. side 239

Professor Rahner — ikke blant underskriverne —

ST. OLAV

Gunnel Vallquist (leserbrev til h.) og andre kritiserer ST. OLAV for uforsvarlig journalistisk behandling av de 33 teologers dokument. Enkelt sagt mener de at vi har fordømt og kanskje latterliggjort et viktig debattinnlegg før vi har redegjort for innholdet og før våre lesere har fått anledning til selv å gjøre seg opp en mening om saken.

Det kan godt være et vi har vært for knappe i omtalen av denne saken. Det gjelder også mange andre problemer og hendelser ST. OLAV berører hver 14. dag. Vi er et lite tidskrift, ikke noen utfyllende dokument-samling. I hver sak skal redaksjonen informere eller forsøke å sette en

OM DOKUMENTET

Kort inden påske 1972 har en gruppe på 33 teologiprofessorer offentliggjort en appel »mod resignationen i kirken«. Teksten, som først blev trykt i »Corriere della Sera« (Milano), blev senere publiceret på fransk i »La Documentation Catholique« (16.4.1972) og på tysk i Herder Korrespondenz (maj 1972). Over halvdel af de professorer, som har underskrevet teksten, kommer fra det tysktalende område (Tyskland, Østrig, Svejts). De øvrige stammer fra Holland, Canada, Spanien og USA. Blandt de underskrivende professorer kan man ane teologiske skoler, nemlig Tübingen (7 navne) og Nijmegen (5 navne). De fleste af disse protesterende professorer tilhører gruppen omkring tidsskriftet »Concilium«. Dog lægger man mærke til, at Karl Rahner ikke har underskrevet dokumentet. Heller ikke en eneste fransk eller belgisk teolog har sluttet sig til protesten.

Teksten begynder med en analyse af den aktuelle krise: »Seks år efter det 2. Vatikanconcils afslutning er den 3. bispesynode i Rom endt uden håndgribelige resultater. Kirkens ledelse, som under koncilet har behandlet gamle og nye problemer, synes i perioden efter koncilet ikke mere i stand til at nå til konstruktive løsninger i spørgsmål som retfærdighed og fred i verden og krisen i det kirkelige embede.«

»(...) Mange mennesker lider på grund af kirken. Resignationen breder sig. Søger man efter grundene til denne autoritets- og tillidskrise, skal man ikke rette sit blik mod visse personer eller embedsbærere i kirken og slet ikke anklage dem

for ond vilje. Fejlen ligger tværtimod i selve det kirkelige system, som ikke mere er tidssvarende og stadig bevarer træk af fyrstelig enevælde. Paven og biskopperne, som faktisk er kirkens absolutte herrer, forener i deres hænder den lovgivende, administrative og dømmende magt. Til trods for, at de i mellemtiden har oprettet forskellige »Råd«, er den kirkelige myndigheds magtudøvelse unddraget enhver virksom kontrol. Deres efterfølgere vælges efter konformitetsprincippet. Overalt i kirken klager man over følgende punkter: Udnævnelsen af biskopper ved en hemmelig proces uden medvirken af den pågældende klerus og kirkefolket; beslutningsprocessens manglende gennemsuelighed, stadig påberåbelse af egen autoritet og af lydigheden; utilstrækkelig begrundelse for krav og anordninger; monokratisk embedsstil med ringeagt for sand kollegialitet; umyndiggørelse af lægfolket og den 'lave' gejstlighed, som ikke har nogen appellinstans over for myndighedernes afgørelse.«

»(...) Kirken svarer ikke til tidens krav; den svarer heller ikke til sin egen opgave. På mange områder følger den — ifølge såvel venners som fjenders bedømmelse — ikke i Hans spor, som den altid påberåber sig. Derfor konstaterer man i dag den ejendommelige kontrast mellem en fornyet interesse for Jesu person og en manglende interesse for kirken. Overalt, hvor kirken i stedet for at tjene menneskeheden udøver magt over menneskene; overalt, hvor dens institutioner, dens lære og love bliver et mål i sig selv; overalt, hvor dens repræsentanter frem-

stiller personlige meninger eller anliggender som guddommelige bud eller anordninger, forråder kirken sin egentlige opgave, fjerner sig fra både Gud og mennesker og kommer i en krise.«

Skønt de nævnte teologer på ingen måde vil tillægge sig en ledende funktion i kirken, føler de sig medansvarlige for selve kirken. De vil derfor fremlægge nogle orienteringspunkter, som kan overvinde den omtalte stagnation og resignation i kirken.

Det første orienteringspunkt er efter disse teologers mening: »ikke at tie«. De biskopper, som er utilfredse med visse love, anordninger og praktiske fremgangsmåder, skal »offentligt tage ordet og prøve på at forandre situationen«. Og dokumentet tilføjer, at disse biskopper tilmel i deres respektive bispekonferencer ofte udgør et kraftigt mindretal eller endog flertallet. »Enhver kristen, hvad enten den pågældende har et embede eller ej, og om det er en mand eller en kvinde, har ret — og tit endda pligt til at sige, hvad han eller hun mener om kirken, dens ledelse og de nødvendige reformer.«

For det andet må man »selv handle«. Man skal ikke klage over Rom eller biskopperne, men selv handle.

For det tredje skal man »gå frem i fælleskab«. Denne fælles handling skal udgå fra såvel frie grupper af præster og lægfolk som fra de officielle strukturer (menighedsråd, pastoralråd, præsteråd etc.).

For det fjerde skal man »tilstræbe mellemlosninger«. »Et pres på de kirkelige autoriteter i broderskabets ånd kan være

Forts. side 236

OG DE 33

AV AGE RØNNING

aktuell sak inn i en større sammenheng. Dette arbeidet gjør vi på et helt fritt grunnlag, uten påvirkninger eller «gode råd.»

Dette med å plasere en sak i det vi mener er en større sammenheng har også vært gjort hva angår de 33- og det har øyensynlig unngått min gode venninde Gunnels oppmerksomhet:

I nr. 12/13 av bladet-sommernummeret- står det således i nyhetspalten (s. 200):

Osservatore ga nylig uttrykk for reaksjonen i Vatikanet på den skrivelse som 33 katolske teologer offentliggjorde den 25. mars. (Se også side 191 i dette nummer). Osservatorens artikkel er skrevet av Philippe Delhaye, en prest som er sekretær i Den internasjonale teologiske kommisjon som paven har opprettet — og mange mener at dette gir hans standpunkt et nærmest offisielt preg i denne saken.

Delhaye gjør oppmerksom på at de 33's skrives og deres meninger er studert både av kommisjonen og av Kongregasjonen for tros læren. Det er ikke meningen å polemisere mot de 33, men det er umulig å holde seg taus i dette tilfellet, skriver han. Hvis Kirken her holdt seg taus, kunne den med rette beskyldes for å nekte en dialog — og for å samtykke i stillhet.

(Syv av de 33 hører til en gruppe tyske teologer rundt professor Hans Küng, fem til en grupe i Nijmegen i Holland som vel egentlig ledes av paterne Schillebeckx og Piet Schoonenberg. De utgjør tilsammen en liten og ikke representativ del av Kirkens mellom 5000 og 6000 teologer i lærerposter ved universiteter og seminarer i verden).

Artikelforfatteren minner om at det gjerne tar fra 25 til 30 år før man har klarlagt og gjennomdiskutert alle de tanker og synspunkter som kommer frem under et konsil. Så fortsetter han med bl. a. å si:

— Noen har blitt utålmodige. De mente at ikke alle hadde gått den vei Konsilet pekte ut, og de ønsket

et nytt Konsil. De forsøkte å vinne støtte for sine tanker på en kongress i Bryssel, men mislyktes. Deretter gjorde man et nytt forsøk gjennom press-grupper i forbindelse med Synoden i 1971 og debatten om selibatloven, presse og radio ble i høy grad engasjert i denne aksjonen. Da Synoden nektet å la seg påvirke av disse press-gruppene, skriver Delhaye, gjorde den progressive bevegelse alt som var mulig for å bringe Synoden selv i vanry.

Gjennom dette tapte bevegelsen en hel del støtte fra sympatisører som forsto hva de latt seg dra inn i. Hele utviklingen tvang bevegelsen til å prøve nye veier. Mer enn noe annet var de redde for å se at de misfornøyde oppga kampen. Og de 33's manifest ble offentliggjort, tydeligere og sterkere enn før gjentok noen av teologene hva de hadde insinuert i månedsvis. Taktikken kan bare betegnes som en kirkelig form for gerilja-krig. Små grupper skulle angripe autoriteten, heter det.

Såvidt jeg husker har Gunnel og jeg en noe forskjellig journalistisk vurdering av det som skjedde på Bispesynoden i Rom i oktober ifjor. Hun har en lang erfaring i disse spørsmål, en imponerende teologisk bakgrunn og solide kontakter, mot henne føler jeg meg virkelig som en halvstudert røver. Like fullt er det min mening at Philippe Delhaye kan ha tolket situasjonen korrekt. Og siden jeg har den fornøyelse å stå som ansvarshavende for ST. OLAV, blir det dermed naturlig at jeg understreker dette.

Dette betyr ikke at vi ikke kan forsøke å gjengi mer av de 33's synspunkter- hvilket vi forsøker å gjøre til venstre. Og det bør også fremheves — det har gått kritikken hus forbitt at vi redaksjonelt aldri har uttalt oss om, ennsi fordømt, de 33 fremtredende teologer.

Men vi har i stillhet bitt oss merke i kjente teologer som ikke, jeg gjentar ikke, har satt sitt navn under dokumentet, menn som Rahner, Ratzinger, H. U. von Balthasar, Lubac o.a.

Til slutt en personlig tilføyelse: Kjære Gunnel, jeg er veldig glad i deg, håper vi snart sees.

LESERBREV:

«UFORSVARLIG»

Herr redaktør.

«... Det gjelder behandlingen av de 33's dokument. Jeg må si at jeg er meget overrasket over det sett dette er omtalt på i St. Olav...

Det kan ikke betraktes som anstendig journalistikk å nevne, kommentere og bedømme, til og med fordømme, en tekst som ikke er presentert eller citert for leserne. Det er galt mot forfatterne av dokumentet, og det tyder på forakt for leserne som burde ha rett til å danne sin egen oppfatning. Dokumentet har fått stor utbredelse og er vel oversatt til de fleste språk, det har blitt inngående og nyansert drøftet av ansette katolske tidsskrifter. Enten kan man anse det for å ha sådan interesse også i våre land at det bør behandles, i så fall bør teksten presenteres, lenger er ikke dokumentet. Eller også vil man av en eller annen grunn ikke gjengi det — og konsekvensen er da anstendigvis at man heller ikke bedømmer det...

Det er skuffende at et blad som St. Olav har valgt den eneste helt ufor-svarlige fremgangsmåten: å citere ensidig partiske kilder. Dessuten er det grunn til å tenke seg om for man med slik forakt avviser et dokument signert av menn som Gregory Baum, Franz Böckle, Otto Karrer og Johann Baptist Metz — for å nevne noen andre enn trioene Küng, Schillebreeckx og Schoonenberg...

Listen inneholder mange navn som har dokumentert sin store kjærlighet og lojalitet til Kirken og den katolske tradisjonen — noe som spontant skulle si at her trenges alvorlig ettertanke og innsiktsfull bedømmelse. Siden blir kritikken nyansert, ett eksempel på dette fra hierarkiets side er kardinal König. Det er slik debatt vi trenger i Kirken — i stedet for å bli indoktrinert av ferdige meninger om problem vi ikke har hatt anledning til å studere...»

GUNNEL VALLQUIST

OM DOKUMENTET - -

Forts. fra side 234

berettiget i de tilfælde, hvor embedsbæ-
rerne ikke svarer til deres opgave. Der-
for: hvor den overordnede kirkelige au-
toritets fremgangsmåde åbenlyst ikke er
i overensstemmelse med evangeliet, kan
modstand være tilladt eller endog på-
budt.« Man kan prøve at gennemtvinge
mellemløsninger. Som eksempel nævnes
den situation, hvor en præst efter moden
overvejelse tænker på at gifte sig. Han
skal i rette tid orientere sin menighed
om sin beslutning. Ønsker menigheden,
at han skal blive der, hvor han hidtil
har arbejdet, skal man give ham en kir-
kelig funktion i menigheden, dog fore-
løbig med undtagelse af nadvergudstje-
nesten for ikke at bringe kirkens enhed
i fare.

Den sidste appel lyder »ikke at op-
give«. Den største fristelse i denne situa-
tion er, at man siger: Det hele er me-
ningsløst. Hvad kan det nytte? Derfra
er der kun én vej tilbage: Emigration
udadtil eller indadtil. Men uden kamp
ingen fornyelse. Vi må fastholde håbet.
Hvad er grunden til dette håb? Teolo-
gerne nævner to grunde: 1) Fornyselsen
er allerede begyndt i hele kirken, og 2)
kraften af Jesu Kristi evangelium er stær-
kere end al vor menneskelige utilstræk-
kelighed, vor dovenskab, dårskab og re-
signation.

Diskussion om og bedømmelse af dette dokument

Straks efter tekstens offentliggørelse
gik diskussionen i gang. Allerede tre
dage efter, at protesten var udkommet,
tog præfekten for den romerske kongre-
gation for katolsk undervisning, kardinal
Gabriel Garonne, til orde og betegnede
dokumentet som »hverken i overensstem-
melse med troens ånd eller kirkens tra-
dition«. Den østrigske kardinal König
(Doc.Cath. 16.4.72) og de tyske biskop-
per (Doc.Cath. 4.6.72) har udtalt sig
imod dokumentets indhold. Ligeledes har
den italienske bispekonference i en offi-
ciel skrivelse taget afstand fra dokumen-
tet (28.4.72). I en længere artikel i Os-
servatore Romano (27.4.72) har den an-
sete professor Philippe Delhaye fra uni-
versitetet i Louvain nøje analyseret do-
kumentet og tilbagevist dets påstande.
Også i de seneste pavetaler findes let
skjulte henvisninger til dokumentet, der
bedømmer det negativt.

Ser man på antallet af professorer, der
har undertegnet dokumentet, bliver man
lidt betænkelig. I hele verden findes der
omtrent 5000—6000 professorer, som un-

derviser ved teologiske fakulteter eller
præsteseminarier. I forhold til dette er
tallet 33 kun ringe. Desuden lægger man
mærke til, at fremragende teologer mang-
ler — her skal blot nævnes Rahner, Rat-
zinger, H. U. von Balthasar, H. de Lu-
bac, L. Bouyer og andre. Ingen af de
professorer af jesuiterordenen, som un-
derviser ved det Gregorianske Universi-
tet i Rom, er iblandt dem.

Naturligvis skal man ikke tælle, men
veje navnene på de professorer, der har
sat deres underskrift under protesten. Og
ingen kan benægte, at der iblandt dem
er betydelige og internationalt anerkend-
te teologer. Underskriverne er: Jean-Paul
Audet (Montréal), Alfons Auer (Tübingen),
Gregory Baum (Toronto), Franz Böckle
(Bonn), Günther Biemer (Frei-
burg), Viktor Konzemius (Luzern), Leslie
Deward (Toronto), Casiano Floristán
(Madrid), Norbert Greinacher (Tübingen),
Winfried Gruber (Graz), Herbert
Haag (Tübingen), Frans Haarsma (Nij-
megen), Bas Van Iersel (Nijmegen),
Otto Karrer (Luzern), Walter Kasper
(Tübingen), Ferdinand Klostermann
(Wien), Hans Küng (Tübingen), Peter
Lengsfeld (Münster), Juan Llopis (Bar-
celona), Norbert Lohfink (Frankfurt),
Richard McBrien (Boston), John L. Mc-
Kenzie (Chicago), Johann Baptist Metz
(Münster), Johannes Neumann (Tübingen),
Franz Nikolasch (Salzburg), Ste-
phan Pfürtner (Fribourg), Edward Schil-

lebeecx (Nijmegen), Piet Schoonenberg
(Nijmegen), Gerard S. Sloyan (Phila-
delphia), Leonard Swidler (Philadel-
phia), Evangelista Villanova (Montser-
rat), Hermann-Josef Vogt (Tübingen),
Boniface Willems (Nijmegen).

Bedømmer man dokumentet i dets hel-
hed, må man sige, at nogle af de anker,
der fremdrages i det, er fuldtud beret-
tiggede. Man kan heller ikke drage under-
skriverens gode vilje i tvivl. De elsker
kirken, og deres udtalelser er et nødråb
i en yderst vanskelig situation. Også de-
res forslag om »mellemløsninger« fortje-
ner et opmærksomt studium. Men i de
positive indtryk ved læsningen af doku-
mentet blander sig også andre, hvor man
ikke kan tilbageholde en vis skepsis.
Mange af anklagerne er alt for massive
og unuancerede. De bebrejder ikke alene
paven, men også biskopperne som hel-
hed en grov mangel i deres embedsfø-
relse. Dette kan ikke så let bevises. Man
kan heller ikke frigøre sig for den for-
nemmelse, at vi i stedet for et præste-
vælde nu er i fare for at havne i et pro-
fessorvælde. Hvem har egentlig givet
disse professorer ret til at give os almin-
delige kristne retningslinjer med hensyn
til, hvordan vi skal forholde os i den
foreliggende situation? Opfordringen til
direkte modstand mod den kirkelige au-
toritet er i det mindste farlig. Hvem kan
bevise, at biskopperne handler mod evan-
geliets ånd? Den anti-autoritære holdning
er dokumentets svage side. Embedet i
kirken er i dag kommet i søgelyset. Me-
get kan og skal rettes på dette område.
Men embedet er efter katolsk trosfor-
ståelse indstiftet af Kristus, og man kan
ikke se bort fra det. Vi er lidt bange for,
at dokumentet i stedet for at samle hele
kirken i en nødvendig, fornuftig og grad-
vis reform og fornyelse vil bidrage til
øget polarisation. Lad os vente og se,
hvilke virkninger det udløser i den kom-
mende tid.

H. ROOS S.J.

Dette referat av innholdet i
de 33 teologers brev samt den
påfølgende vurdering er skrevet
av pater H. Roos, redaktør av
det danske KATOLSK FORUM.

Vi har tillatt oss å gjengi hans
artikkel i dansk sprogdrakt.

Artikkelen på neste side om
Mariaholm er skrevet for oss
av Helge Müller.

RED.

Skaff

St. Olav

en ny

abonnent

i 1972

«ET GODT STED Å VÆRE»

Et sted å være, et miljø for aktiv katolsk virksomhet, spesielt for ungdommen. Et skolesenter, et retreatsted, et møtested for trosfeller. Et sted uten mål i seg selv, men et middel til kristen utfoldelse.

Dette var målet. Nå, tre år etter, kan det ha interesse å spørre: Gikk det som det burde?

Det er mange til å svare. Først og fremst de hundrer av ungdommer som har sin mer eller mindre faste gang ut til stedet ved Øyeren. Og de andre katolske organisasjonene som ofte har stått i kø for å komme til. Hver i sær kan fortelle om Mariaholm ble det vi ventet oss.

Mariaholm skolesenter er en egen stiftelse i bispedømmet. Stiftelsen kan kanskje selv bidra med litt av svaret.

Alle som har sett Mariaholm vil forstå at det ikke har vært bare lett å reise stedet. Eiendommen er inn- takstført med en verdi av 3,5 millioner kroner, uten gjeld. Det er i seg selv et godt resultat tre år etter åpningen. Det har selvfølgelig vært mulig fordi stedet hele tiden har hatt mange gode venner i inn- og utland, som har lagt den økonomiske grunnstenen til Mariaholm. Dette vil imidlertid ikke si at de økonomiske problemer er over. Det koster å holde en så stor eiendom, fornyelse og avskrivning er alvorlige begreper. Det koster å drive stedet også. Når stedet brukes, trekker det store, løpende utgifter til mat, renhold, betjening, administrasjon — selv om nivået er lagt så nøkternt som mulig.

Driften har ingen fast subsidiering, selv om gode gaver også her hjelper godt. Men en vesentlig del av omkostningene må dekkes over den døgngpris som stedets gjester betaler, det er ingen vei utenom.

Dette er egentlig et litt ubehagelig problem for stiftelsen. Mariaholm skolesenter har intet profittmotiv. Det hele har et ideelt formål, som vi omtalte til å begynne med. Helst burde stedet stilles gratis til disposisjon for katolsk virksomhet, særlig burde det gjelde ungdommen. Men i praksis er dette umulig. Stiftelsen bærer det økonomiske ansvar for eiendommen, og må sørge for at inntekter og utgifter balanserer i årsregnskapet. Finansieringen av hvert enkelt arrangement må derfor i praksis løses av den organisasjonen det gjelder.

For 1971 er det beregnet at den gjennomsnittlige døgngprisen skulle vært kr. 53,30 for å dekke de faktiske omkostningene. Innkomne gaver presset prisen ned til kr. 42,50. Men de katolske organisasjoner som bruker stedet, betaler ofte vesentlig mindre, ungdommen således kr. 25,— pr. å utnytte ledig kapasitet ved å slippe for Mariaholm hver gang.

Det kan være riktig å vise disse tallene, de bør kunne fortelle at Mariaholm bestreber seg på å holde prisen nede på et lavmål. Når regnestykket er såvidt bra som det er, skyldes det først og fremst at Mariaholm også leies ut til utenforstående, ikke katolske organisasjoner, og da til full dekningspris. Det er ikke noe mål for Mariaholm å drive offentlig hotellvirksomhet, men det er formålstjenlig å utnytte ledig kapasitet ved å slippe andre til. Det mest økonomiske og rasjonelle ville være å oppnå helkontinuerlig drift.

Stiftelsen arbeider med et slikt siktepunkt. Stedet vil etter hvert bli tilbudt utenforstående, til kurs- og møtevirksomhet. Hvis dette lykkes, vil stedets bæreevne bli forbedret, noe som igjen vil holde prisen nede på et

minimum for våre egne arrangementer. Det vil først og fremst bli kristne, sosiale, humanitære organisasjoner som får tilbud om å leie seg inn — man vil vokte over stedets kristne særpreg, det må ikke lide skade av utleievirksomheten.

Det er egentlig litt trivielt å snakke så meget om økonomi. Heller vil vi ha fortalt om den stadig stigende interessen for Mariaholm, om folk som kommer om og om igjen fordi de er blitt glade i stedet. Det er kanskje ikke riktig at stiftelsen forteller

(Forts. neste s.)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Hammerfest
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Lillestrøm
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tromsø
St. Olavs Kirke,		
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Trondheim
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

ET DEILIG ITALIA-OPPHOLD

i den hellige Fans'by: ASSISI — og samtidig den fredeligste ferie i en utsøkt skjønn natur får De hos:

ST. BIRGITTASØSTRENE

Adr.: Suore Svedesi di S. Brigida,
Via Moiano 1, 06081 Assisi (Perugia) Italia.
Tel. 075 812693.

Skriv direkte på norsk, italiensk eller engelsk.
Eneværelse m/bad eller dusj og full pensjon kr. 51.— pr. døgn. Også dobbeltv. og halvpensjon.
Damer og herrer.

den historien, men la oss iallfall bringe litt faktisk statistikk. I 1971 var Mariaholm brukt til følgende katolske arrangementer:

Unge Norske Katolikkers Forbund
18 arrangementer.

Legmannsrådet og menighetsrådene
2 arrangementer.

Søsterorganisasjonene
2 arrangementer.

Oslo Katolske Bispedømme
2 arrangementer.

Dominikanerne
1 arrangement

Unge katolske familier
1 arrangement

Kontaktklubben for eldre, Caritas,
Oslo 1 arrangement (13 dager).

Ungdom fra bispedømmet Essen
1 arrangement

I tillegg var 17 utenforstående arrangementer lagt til Mariaholm i 1971. En ting er sikkert. Det er ikke vanskelig å fylle Mariaholm med fullverdige beskjeftigelse i den varme årstid, da er det kø, og det er et puslespill for bestyreren å få alle interesser tilgodesett. I weekendene er det også ganske tett. Når Mariaholm står ledig, er det stort sett midt i uken i vinterhalvåret.

Mariaholm er bygget for å bli brukt til noe. Alt er bygget i en enkel, robust, slitesterk og hensiktsmessig form. I dag, tre år etter åpningen, fremstår Mariaholm med et vakkert og flittig brukt kapell, med lokaler og utstyr for møter, kurs, skole, med peisestue for kveldshygge, med hobbyrom, med gode soverom for 72 personer, med spisesal og moderne kjøk-

ken. Det hele er innrammet av en vakker natur, med gode anledninger til friluftsliv. Vi har alle grunn til

å være glade for Mariaholm skole-senter. Det er et *godt* sted å være.

H. M.

REJSE TIL 40. EUKARISTISKE KONGRES

Afreise 13/2 — hjemkomst 7/3 1973

Pris incl. deltagelse i kongressen samt opphold i Melbourne Sidney og Bangkok på 1. klasses hoteller og sight-seeing ture.

d. kr. 12.095,—

ab København.

Tilmelding og opplysninger hos

STENO REJSER

Holmbladsgade 11

DK- 2300 København S.

Telefon (01) ASTA 2312

Åbent 9—17, fredag 9—19, lørdag 9—13.

«GUD ER KJÆRLIGHET»

3. bind i den kanadiske serie av bøker for religionsundervisning for barn er i handelen. 4. bind ventes i løpet av sommeren. Bøkene koster kr. 25, pr. stk. og kan bestilles fra

DEN KATEKETISKE KOMMISSJON

Nygårdsgt. 3 - 5000 Bergen

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

**FREDRIKSTAD
GLASSMAGASIN**

FREDRIKSTAD

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEGG

Agentgt. 1 - Tlf. 17 080

EDVARSEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

Andr. Jønne &

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad

Tlf. 12 945

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

Requiemsmessen . .

Forts. fra side 233

hellige fader vil anbetro meg. — Men mine tanker vil ennå meget, meget ofte være hos eder i Norge, kjære katolikker. Og I kan være forvisset om at jeg daglig i mine bønner vil minnes mine trofaste medarbeidere i presteskapet og de seg i nestekjærligheten så herlig oppfrende ordenssøstre; ikke mindre vil jeg be for eder, mine kjære katolikker, forat Vår Herre miskundelig må gi eder den fornødne kraft til modig å holde ut i kampen og til i alle vanskelighe-

ter stedse å forbli trofaste barn av den hellige katolske kirke.»

I de 44 år som fulgte beviste Biskop Smit at dette ikke bare var tomme ord.

Vi som kjente ham og alltid var hans velkomne gjester i hans beskjedne leilighet i domherrepaléet i Vatikanet, ble alltid varm om hjertet av den vennlighet som strømmet imot oss fra denne alltid smilende og humørfylte biskop. Jeg har fått brev på at han har etterlatt Oslo Katolske Bispedømme sine papirer vedrørende Norge og sine sparepenger. Slik innfridde han til siste åndedrett sin intensjon.

Biskop Smit døde stille den 23. juni om ettermiddagen i Rom. Hans to brødre, den ene prest, var hos ham. Begravelsen fant sted allerede klokken 17 dagen etter i Vatikanets kirkegård. Den 29. juni, seks dager etter hans død, ville han ha kunnet feire sitt 50-års jubileum som biskop.

Måtte han hvile i fred og hans minne ennå bevares levende i mange hjerter.

LØSSALG AV ST. OLAV

i Grundt Tanums Bokhandel, Universitetsbokhandlene i Sentrum og på Blindern.

OSLO

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

OSLO

ØVRE SLOTISGATE 8, OSLO

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vel 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
For sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino”

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galigani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

SKJEBNE

Stort ord, det som står over denne betraktning. Som kristen, tror en kanskje ikke så mye på det — skjebnen er ikke «blind». Gud er til, virkelige enn oss selv. Det vet visst også den aldrende og høyt begavede, italienske filmmakeren *Vittorio de Sica*. Han har nå bedrevet så mangt. Åja — hans frembrudd etter siste krig, med suverene mesterverker i den italienske «ny-realisme», endelig fri fra fascismens dumme og lammende patos i italiensk film, var ikke bare befriende for italienerne. En hel verden nikket, og lærte et nytt navn: *Vittoria de Sica*. «Sykkeltyvene», «Umberto D», «Mirakel i Milano», «To kvinner» var alle fire mesterverker i filmens verden, og er allerede filmhistorie. Siden ble det noen dårligere filmer, han var visst ferdig. Men se — nå, i dette kravstore året 1972, kommer han tilbake, og slår oss alle over ende, vi som hadde plassert ham blant «pensjonistene». Hans nye film «Finzi-Continis Have» er en fin opplevelse. I Oslo: En utpreget «Gimle»-film — jeg bekymrer meg en smule over, at filmsjefer fra det ganske land, når de kommer til Oslo og skal se på tilbudene, angivelig setter kryss over «Gimle»-filmene som usalgbare — de er ikke desto mindre gjerne de beste. De skal tenke seg litt om, skal de. Våre kommunale (forpliktende!) kinematografer skulle helst ikke miste sitt aller beste publikum, ved bare å markedsføre sex og vold — det blir kjedelig i lengden. Det er ikke så spennende, sånn etter hvert.

Vittorio de Sicas nyeste film heter altså «Finzi-Continis Have» — pass på den! Den har atmosfære. Dessuten en hensikt: Det er igjen jødene, deres uheldige skjebne, under siste krig. For én gangs skyld får vi ikke se fattige ghetto-jøder, som hjelpeløst samles inn til gasskammerene. Vi møter, i familien Finzi-Contini, tvert om og avgjort overklasse-jøder, godseiere. Som inntil 1938 omgikkes en og annen fascist, følte seg trygg, spilte tennis og dyrket litteraturen, sosialt overlegne og nokså ufølsomme for at andre,

Dominique Sanda og Lino Capolicchio — uheldig jødisk kjærlighet.

mindre privilegerte grupper, allerede følte og led under presset fra en umenneskelig ideologi. Da Mussolini satset på Hitler, ble det plutselig verre. «Ariere» — hva er det? Overklassefamilien Finzi-Contini, som lever et normalt og italiensk overklasse-liv, får føle det, først blant sine venner i borgerskapet, dernest i familierekretsen — inntil deportasjonen fra deres hjemlige Ferrara. Krigen, tysk okkupasjon og SS sørger for det. De har en skjønn park — fred og fuglesang. Den glemmer de seg i. De er «italienere» — inntil SS forteller dem noe annet, og fører dem til gasskammerene i Auschwitz. Mennesker som i dag, ikke minst i Norge, har ingen medfølelse for «overklasse», får her en lekse fra Vittorio de Sica, en filmkunstner som kan sitt fag: Mennesker

er mennesker, også med edelstener på ringfingeren. De er ikke så rike som vi tror. Sorgløsheten kjøpes ikke for penger, enten det er lire eller kroner. De har tårer som andre. Godseier-datteren *Micol (Dominique Sanda)* er forvirret, som en bare kan bli det, i en isolert have, avsondret fra livet: Hun elsker én — og sender ham bort. Hennes tilbeder *Giorgio (Lino Capolicchio)*, er også jøde, men fra borgerskapet. Mussolini og fascismen har sørget for, at deres barndoms idyll blir ungdommens tragedie, de finner hverken hverandre eller seg selv. Og rundt om deres tidløse kjærlighet står en politisk virkelighet, som noen av oss husker temmelig bra: At italienerne flest hadde og har ingen forutsetninger for rase- eller jødehat. At den italienske diktator, dominert av sin tyske og syke kollega, allikevel oppdaget at jødene var noe å forfølge. At nokså opprørende ting skjedde med også italienske jøder, rike — som disse — og fattige, da først SS overtok. Det hadde vi jo glemt. Vittorio de Sica har laget en god og følsom film om dét, den er — med fin fotografiering, gode skuespiller-prestasjoner og stram regi, — verd en aften. Nå er han tilbake, den glatte og elskverdige Vittorio de Sica, med noe som smaker av fugl, etter ditt og datt som var likegyldig, eller mindre. Hans siste film er blitt kronet med diverse priser, i Roma, i Berlin, i New York. Den fortjener det. Den interesserer seg igjen for mennesker — uansett deres sosiale status. Med oppriktighet og alvor.

I deportasjonen til et gasskammer er vi alle like.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Per Bjørn Halvorsen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år.
Kr. 20 pr. 1/2 år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.